

D. D. LVDOVICI

DEMOLINA,

I. C. HISPANI,

*Escolab. del Cole
pio de la
Magd.*

inuiſſimi & potentiffimi Regis Legati pro
Regni Portugalliae ſucceſſione;

DE PRIMOGENIORVM

HISPANORVM ORIGINE,
AC NATVRA.

HAC POSTREMA EDITIONE PVRIORES,
ac emendatiores prodeuntes, diligentiffime recogniti.



Sumpt. LAVRENTII ARNAVD, & PETRI BORDE.

M. DC. LXXII.



PHILIPPO SECUNDO
HISPANIARVM REGI
CATHOLICO.

Regum omnium maximo & potentissimo.

LYDOVICVS DE MOLINA *in suo supremo Regio
Senatu Consiliarius.*



ISPANE Nobilitatis amplitudinem cum animo meo saepe numero, PHILIPPE Regum maxime, considerarem, non vulgaris admiratio subiit, quænam fuisset hominum nostrorum obliuio, aut negligentia, vt de gentilitiis hæreditatibus, quas lingua nostra *Mayoradgos* appellat, & quibus ferme tota Nobilitatis dignitas, veluti quibusdam immotis fundamentis aduersus temporis iniuriam fulcitur, nihil nostri literis prodiderint: cum præsertim aliæ nationes de rebus non tantæ authoritatis & momenti, quod apud eas in vfu crebro sint, innumeros libros & tractatus ediderint. Quam multi Itali de feudis scripserunt? Quam multa Galli de suorum Primogeniorum iure? Quod tamen nostris Primogeniis est satis dissimile. Prorinus tamen communis illa causa mihi occurrit, quæ non solum hanc, de qua agimus, animaduersionem, sed multa alia scitu dignissima æternæ obliuioni tradita & sepulta tenet: ea est auersio nostrorum ingeniorum res curiosas & veteres tractandi. Nam bellis olim Hispani assueti, cum iugum hostile excutere curarent, quod generosè & inclytè fecerunt, magis militaribus exercitiis, quàm rebus meditandis dediti fuerunt. Nunc tamen cum Hispanorum ingenia feliciter emergant, & maiorum tuorum, & tuo in primis, PHILIPPE Rex potentissime, beneficio, qui tum ingentibus, clarissimisque tuis factis, tum etiam consiliis præstantissimis diuturnam pacem nobis omnibus comparasti, studiis melioribus animos adiciant, atque maiorum suorum monumenta inuestigare tandem incipiant: cur hoc vnum, quod & præclarum & necessarium erat, non extemplo inquirere tentauerint, nondum poteram deprehendere. Sed tum demùm hoc ipsum satis intellexi, cum rem totam altiùs perpendens, summam eius difficultatem perspexi, ea enim omnes deterrebat, & in ipso conatu animum fecerat succumbere. Et me quoque eadem hæc difficultas animum profectò despondere coëgisset: qui quamvis vnã hanc iuris ciuilibus partem vnice explicatam cuperem, non tantæ radio laboris, quàm terrore commouebam. Cum autem non nisi sero iam & longo progressu commentationis, huius rei difficultas se potuisset ostendere, magna mihi pars itineris iam erat confecta, cum quantum superesset,



PRÆFATIO.

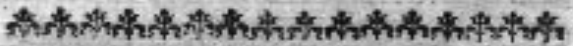
In qua ea præsertim, quæ in chronicis, ac legibus huius Regni, atque à nostratibus, ac exteris Iurisconsultis, de Maioratibus scripta sunt, recensentur.

SUMMARIA.

- 1 Maioratuum cause sunt aliarum omnium difficilissima, ac frequentissima.
- 2 Voluntatis aliena interpretatio penè impossibilis reputatur.
- 3 Lucratur satis, qui sua voluntati obsequitur.
- 4 Subtilis interpretatio voluntatem testantis subvertit.
- 5 Dispositiones idiotarum non sunt legali, sed vulgari interpretatione declaranda.
- 6 Iurisperitorum dispositiones maiora iurgia generare solent, & qua sit huius rei causa.
- 7 Hebetior quisque est in negotio proprio, quam in alieno.
- 8 Frequenter evenire solet, ut primogenia uni relicta, alteri adiudicentur.
- 9 Causa maioratuum cæteris gravior.
- 10 Transactiones in causis maioratuum parum secura.
- 11 Nullus hucusque perfectè, atque ex professo maioratuum Hispanorum materiam tractavit.
- 12 Scriptores exteri, qui de Hispanis maioratibus meminerunt, enarrantur.
- 13 Antiquitates Hispania ex scriptorum penuria omnium incertissima.
- 14 In chronicis Hispania medica sit maioratuum mentio.
- 15 Verbi huius (Mayorazgo) in qua ex chronicis Hispania primùm mentio facta fuerit.
- 16 Rex Henricus II. instituit plura primogenia inter nobiles huius Regni.
- 17 Clausula testamenti Regis Henrici in hoc Regno servatur ut lex.
- 18 Scriptores nostrates, atque exteri, qui de clausula testamenti Henrici meminerint, enumerantur.
- 19 Clausula testamenti Regis Henrici tenor hodie in legibus Regni insertus est.
- 20 Leges Regni antiqua de maioratibus non loquuntur.
- 21 Partituum leges à Rege Fernando tertio cepta fuerunt.
- 22 Leges Taurinenses fuerunt prima, qua de Hispanis maioratibus meminerunt.
- 23 Hispani scriptores, qui de maioratibus aliqua scripserunt, enumerantur.
- 24 Illustrissimus Dominus Didacus de Covarruvias varia de Hispanorum maioratibus scripsit.
- 25 Reverendissimus Dominus Didacus de Simancae Pacensis Episcopus libellum de Hispania primogeniis edidit.
- 26 Dominus Antonius de Padilla Menesius, plura etiam de eisdem maioratibus disseruit.
- 27 Ioannes Lupus de Palacios Rubios refert se fecisse tractatum de maioratibus, qui nunc invenitur.
- 28 Diviso operis.



D E
HISPANORVM
PRIMOGENIORVM
 Origine ac natura.
LIBER PRIMVS



CAPVT PRIMVM.

Quid sit Maioratus.

S V M M A R I A.

- 1 Omnis bona dispositio debet à definitione proficisci.
- 2 Maioratus pro iure primogenituræ frequenter usurpatur sicut.
- 3 Verbum maioratus à salis Hispanis usitatum, nec apud Latinos Scriptores inuenitur.
- 4 Primogenita dicuntur iura primi, & maximè natu filij.
- 5 Primogenitura quid sit.
- 6 Differentia inter maioratum Hispanicæ, & aliorum Regnorum ac principiarum primogeniturarum.
- 7 Hispanorum primogenita fideicommissis perpetuè famulæ relicta similia esse; & in quibus hæc inter se differant.
- 8 Maioratum, & fideicommissum commutentia, in quibus consistat.
- 9 Fideicommissum in testamento, seu ultima voluntate, non in contracta relinqui potest.
- 10 Fideicommissum potest quibuscunque verbis relinqui.
- 11 Maioratus ut plurimum verbis præcipiendi ordinatur.
- 12 Fideicommissum verbis etiam directis relinqui potest.
- 13 Verba directa obligantur ex testatoris voluntate.
- 14 Maioratus & fideicommissa in pluribus differunt.
- 15 Non potest decem præcisè, maioratum fideicommissum esse.
- 16 Hispanorum primogenita cui generi dispositionis potius adscribi valeant.
- 17 Ex Hispanorum primogenitiæ tot substitutiones, seu donationes resultant, quot persons ad eorum successorem vacantur.
- 18 Nasciturus donatio, seu prælegatum fieri potest.
- 19 Ceteritas altium efficit, ut unus alterum occidat.
- 20 Dominium non incommuni quod uni ad vitam tantum relinquitur.

D. Molina, de Hispan. Primogen.

- tum relinquatur, & post mortem eius in alium transferatur.
- 21 Differentia Maioratus à Roderico Suarez, & aliis assignate taxantur.
 - 22 Vera distinctio Hispanorum maioratum assignatur.
 - 23 Maioratum quidam propriè, quidam impropiè esse sicut.
 - 24 Differentia vera est ea, qua definit rem secundum propriam naturam; licet aliquando ex accidenti deficiat.
 - 25 Maioratus absque Principis facultate constituitur, ut verus maioratus est.
 - 26 Remedia legis 45. Tauri, circa translationem domini, ac possessionis, competit ei, qui in maioratu absque Regis facultate instituto vocatus est.
 - 27 Lex 46. Tauri, de edificiis in rebus maioratus factis loquens, habet locum in maioratu absque Regis facultate instituto, atque in parentibus & universis iure maioratus institutis.
 - 28 In aliis Provinciis extra Hispaniam dispositiones sunt, que maioratibus assimilantur.
 - 29 Primogenituræ Hispanis tractatus, non solum Hispanis, sed etiam exteris summo iuris erit.
 - 30 Regnorum atque amplissimum ditiorum successore apud omnes gentes, ut plurimum eo ordine, quo in Hispanis primogenitiæ deservit.



QVONIAM ex definitione cuiusque rei natura atque essentia plenius & perfectius quam ex quavis alia docendi ratione comprehenditur; ideo circa maioratum naturam interpretaturi ab eorum definitione exordiemur. Ut autem perfectam definitionem maioratibus assignemus, id primo loco sciendum est, maioratum pro iure primogenituræ frequenter à iuris Interpretibus usurpari, quod dixit Præpositus, in cap. de naturali, col. 4. in fine. dist. 1. dicens, Maioratum nihil aliud esse quam primogenituram; idque ipsum etiam profiterentur Bald. in l. cum antiquioribus, C. de iure delib. et. num. 11. Paul. consil. 164 lib. 2. quasi per totum consil.

A consil.